

LETO II.

ŠTEV. 14.

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČAR

IZHAJA DVAKRAT NA MESEC.
NAROČNINA četrtletno Din 12.—.

SVOJE ZAHTEVE UVELJAVIJO ŽELEZNIČARJI LE
V ENOTNI, RAZREDNO - ZAVEDNI ORGANIZACIJI.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
LJUBLJANA, KETTE - MURNOVA CESTA šte. 26,
kamor naj se tudi pošiljajo rokopiši.

Odgovori ministarstva.

Da bodo člani nekoliko obveščeni, kako stališče zavzema ministarstvo saobračaja k rešitvi za železničarje važnih vprašanj, prinašamo v naslednjem par odgovorov ministarstva.

Kakor je vsem znano, je centrala opetovano zahtevala, da se morajo spremeniti sedaj uveljavljeni pravilniki, ki so zelo reakcionarni ter smo iz vseh shodov poslali tozadevne resolucije v Beograd, s katerimi smo zahtevali anketo, na kateri naj se vsi ti pravilniki sporazumno z zastopniki strokovnih organizacij uredi.

Potom direkcije Ljubljana smo dobili od ministarstva naslednji odgovor, s katerim se prizna anketa:

Min. saobračaja, Beograd; br. 18790 od 30. VI. 1925.
Direkciji drž. železnic Ljubljana.

Obvestite upravo »Železniške strokovne in pravovarstvene organizacije v Ljubljani«, da zbira ministarstvo potreben material, kateri se bo uporabil povodom izdelave revizije dosedanjih pravilnikov, v kolikor se bodo ti v praksi izkazali za nezadostne.

Kadar se bo začela izdelavati sprememba pravilnikov, bo ministarstvo zaslüşalo za mnenje tudi zastopnike strokovne organizacije.

Po naredbi ministarstva saobračaja.
Načelnik adm. pravn. odd.

Ako centrala na svoje predstavitve ni dobila v določenem roku odgovora, ali ako je bil odgovor nepovoljen smo se ponovno obrnili na pristojna mesta v ministarstvu in generalni direkciji ter zahtevali pravično ureditev naših zahtev. Sedaj nas je ministarstvo obvestilo, da naj čakamo, da dobimo rešitve, ter se glasi ta odlok ministarstva:

Min. saobr., Beograd; br. 17547/25 od 24. VI. 1925.
Direkciji drž. železnice Ljubljana.

Sporočite »Združenim železničarskim organizacijam« v Ljubljani, da je ministarstvo že opetovano prejelo razne predstavitve in jih je vzelo v obdobjanje.

Medtem pa navedena organizacija ne preneha pošiljati novih predstavk o istih stvareh, o katerih je že preje poslala slične predstavitve. S tem pa se povzroča nepotrebno prepisovanje in pomote. Radi tega naj železničarska organizacija preneha s pošiljanjem istih predstavk, ki so v več slučajih brez take ter tako prihrani čas sebi in ministarstvu. Ministarstvo dela kolikor more, da bi zadovoljilo i službenice i splošne interese službe ter ga ni potreba vsaki čas na to opominjati.

Ministarstvo je dalo s tem izjavo, da dela po svojih močeh, da bi zboljšalo splošni železničarski položaj, kar mi pač vzamemo na znanje. Prisiljeni pa smo pošiljati opetovane predstavitve v Beograd, ako kljub jasnim izjavam vodilnih funkcionarjev v Beogradu traja po mesece in mesece, predno se kaj izvede.

Kakor zahteva uprava od svojih uslužbencev točno delo, z isto pravico ti zahtevajo od

uprave, da njih utemeljene predstavitve hitro reši.

Kako hitro se rešujejo v Beogradu razna železničarska vprašanja, je razvidno iz naslednjega odgovora ministra saobračaja inž. Radojevića narodnemu poslancu, ki je stavil nanj glede milošćinarjev interpelacijo. Prejšnji ministri se za to vprašanje niso brigali in je šele sedaj minister ukrenil potrebne korake, da se vprašanje milošćinarjev uredi. Odgovor se glasi:

Ministarstvo Saobračaja kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Br. 14.764/25; 20. maja 1925 u Beogradu.

Čast mi je izvestiti Vas, da je pitanje priznanja isplate milostinje udovi Zolger u Mariboru još u pretresu pri područnom mi Ministarstvu i rešenje po njem još nisam mogao doneti s razloga, što zbog različitog tumačenja točke 6., čl. 17. rimskog sporazuma od 29. marta 1923 godine od strane zainteresovanih država naslednica, nije pristupljeno izvršavanju toga plana.

Institucija davanja milostinje udovima i siročadima železničkih službenika, koji niso imali pravo na penziju, bila je predviđena i kod bivših avstrijskih i madjarskih državnih železnica. Ta ustanova ukinuta je na osnovu čl. 106. Ustava, koji medju ostalom kaže: »Nikakova pomoć ni stalna ni privremena, nikakav poklon ni nagrada ne mogu se dati iz državne blagajne, ako nisu na zakonu osnovana.« Primenu toga člana Ustave i na milostinje železničara odredio je g. Ministar socijalne politike svojim rešenjem Obr. 50/II., od 24. III. 1924.

Za osoblje bivše juž. železnica, koje je preuzeto prilikom preuzimanja biv. južnih železnica u državnu eksploataciju, doneta je odredba u t. 6. čl. 17. rimskog sporazuma o južnim železnicama od 29. marta 1923. godine koja kaže: »Za personal, koji nije upisan u jedan od tri penziono-podporna fonda pomenuta u čl. 9. Država zadržava sebi pravo, da mu prizna ili pravo na prinadležnosti penzije (Gesellschaftliche Pension, Gesellschaftliche Provision, Gesellschaftl. Gnadengabe) koje tom personalu pripadaju prema odredbama važećim za društvo u momentu preuzetia eksploatacije od strane države ili za službu provedenu kod države pravo na penziju ili naknade, koje važe za personal državnih železnica.«

Ja se još nisam mogao opredeliti za jedno od ovih dviju — na raspoloženje mi stavljenih — mogućnosti, jer koristim li se prvom alternativom pomenutog člana, stavljam službenike bivših južnih železnica u mnogo povoljniji položaj od njihovih drugova u državnoj službi; usvojim li drugo alternativu, moram uskratiti izplatu milostinja pored službenicima državnih železnica i onima bivših južnih železnica.

Nalazim, da bi ovo poslednje sa gledišta pravičnosti i humanosti i suviše teško pogodilo zainteresovano osoblje.

Odredio sam naročitu komisiju, kojoj sam stavio u dužnost, da prouči to pitanje i nadje takovo rešenje u okviru zakonske mogućnosti, koje će zaštititi državu od prevelikih materijalnih opterećenja i zadovoljiti bar donekle, sa socijalnog gledišta opravdane zahteve neosposobljenih železničkih službenika, njihovih udova i siročadi.

Izvolite, gospodine poslanče, i ovom prilikom primiti uverenje mog odličnog spoštovanja.

Ministar Saobračaja: Anta N. Radovljević, s. r.

Reševanje delavskih plač in čudne navedbe ljubljanske direkcije pa pojasnjuje naslednji odgovor ministarstva saobračaja:

Min. saobračaja kraljevine SHS, br. 17.574/25.

Na Vaše vprašanje z dne 5. junija 1925 čast mi je odgovoriti Vam sledeče:

Okolnosti, v katerih žive postajni delavci v Sloveniji, so mi poznane.

Direkcija uporabi vsako priliko, da izboljša njih položaj, v kolikor to dovolijo postoječi zakoni, kakor tudi za to odobreni kredit.

Pri prevedbi delavcev na urnine, kakor je bilo to ukazano od g. ministra saobračaja z naredbo M. S. 6705 od 18. VIII. 1923, so se dohodki postajnih delavcev povečali za 28.5 odstotkov od njihovih dotedanjih dohodkov. Pri prevedbi delavcev na urnine se ni oziralo na njih družinske razmere, to je, ali so oženjeni ali ne, ampak se je obračala glavna pažnja na vrednost samega dela in njih delavno sposobnost ter so bili na ta način oženjeni delavci izjednačeni s samci.

Te neprilike so se pozneje izravnale, deloma na prošnje delavcev samih, a deloma tudi službeno na ta način, da se je upeljalo plačevanje čezurnega dela, v kolikor je to dovolil odobreni kredit. A poleg tega so se tudi povišale urne plače. Od 157 postajnih delavcev, kolikor jih je sedaj pri ljubljanski direkciji, dobiva 694 delavcev za svoje delo preko 1000 Din mesečno, a 878 dobiva nekaj manj kot 1000 dinarjev. Ako bo odobren po ljubljanski direkciji predlagani kredit, se bodo zopet malo zboljšali prejemki delavcev.

Po točki 2 v členu 5 »začasnega pravilnika za rokodelce in delavce v službi železniških direkcij« se more za delavce, zaposlene na postajah z malim prometom ali na progah, kjer ni nočnega prometa, mesečni delavni čas računati s 336 urami (28 dni po 12 ur, a dva dneva odmora po 24 ur). Proga Maribor k. k. — Dravograd-Meža nima nočnega prometa in postaje na tej progi spadajo med postaje z malim prometom.

Po členu 4. gori navedenega pravilnika služi kot podlaga za odrejanje delavnega časa faktično delo; čas službene pripravljenosti se ne računa kot čas faktičnega dela. Vsako čezurno delo pa plača direkcija po obstoječih predpisih.

Kar se tiče navedbe, da se delavci ne smejo pritožiti radi svojega položaja, ker bi bili vsled tega odpuščeni iz službe, meni to ni znano, kakor tudi ne direkciji v Ljubljani ter ta razlog sploh ne obstoji.

Minister Saobračaja: Radojević, s. r.

Vsakemu delavcu kot nastavljenju se danes zdi čudno, da ravno za zboljšanje plač železničarjev in za plačilo dolgov, ki nam jih dolguje uprava, nikakor ni mogoče najti kreditov. Ako priznamo marsikateri argument, tega pa ne moremo priznati. Večen izgovor »nema kredita« mora enkrat prenehati in upravni organi morajo priti do prepričanja, da tudi družina delavca ne more živeti z mesečno 900 dinarji, katere in še nižje prejemke ima danes nad 3000 delavcev v ljubljanski direkciji.

Tresla se brda — rodio se miš!

4. i 5. jula o. g. održan je u Zagrebu kongres nacionalnih željezničara koji je sazvan sa vrlo velikom pompom. Pripreme za ovaj kongres bile su tolike kao da će na njem biti riješena sva željezničarska pitanja i za uvijek biti likvidirana njihova bijeda i nevolja. Medjuhim od svega toga nije bilo upravo ništa. Kao uvijek i ovoga puta: tresla se brda — rodio se miš. Željezničari su ponovno imali prilike vidjeti jednu komediju više, koja je priredjena na račun njihovih želuca i onako već oronulog im ugleda.

Kongresu žutih pridružilo je oko 100 delegata i oko 1.000 raznih službenih i neslužbenih učesnika. Da bi se kongres i brojčano uvećao brinuo se zato i sam Ministar Saobraćaja, stavljajući učesnicima na raspolaganje pored slobodne vožnje još i slobodne vlakove. Tko god je htio mogao je na taj Kongres da dodje. Razumije se da je birokratija ove pogodnosti iskoristila. Pored rođjaka došlo je na kongres i njihove kuharice. Nekoliko ih je došlo u položaj, da po vrlo važnim pitanjima izvrše razna glasanja i na samom kongresu, što je imalo za posledicu da je stvarna većina stalno ostajala u manjini.

Da ovako pripremljeni Kongres ne bi opećeno postao smiješan gospoda aranžeri su na dnevni red stavili i razna željezničarska pitanja, a da se pokažu čim mudrijima oni se na kongresu zabaviše i pitanjem elektrifikacije naših željeznica. Kakove će željezničari imati koristi od ove elektifične rasprave to je za njih bez važnosti, a niti se u to pitanje ulazilo. Rasprave o aktualnim željezničarskim pitanjima, u koliko ih je uopće bilo, bile su kratke, bez sadržaja i bez sistema. Dok se na našim kongresima sva željezničarska pitanja razpravljaju planski i temeljito, u koliko je organizacija jača u toliko temeljitije i opširnije, dotle se na ovom kongresu, koji je trebao da reprezentuje »26.000 članova« sva ta pitanja posvršilo za jedan sat. Da se bude i nešto revolucionaran gospoda su pobarčila mnoge naše rezolucije i zahtjeve, obredila ih na svoj žuti način i podnjela kongresu na prihvati, e da bi im svijet vjerovao kako se i oni bore za interese željezničara.

Inače je kongres počeo sa običnim nacionalističkim paradama: brzojavni pozdravi raznim predstavnicima režima kao: Ministru Saobraćaja, Generalnom direktoru, pa direktoru ovom i ovom, a nije izostao pozdrav ni onom Velizaru Jankoviću, koji je svojevremeno ministrovao i bio glavni tvorac sadanje reakcionarne pragmatike. Teliči, koji svom vlastitom mesaru, klanjajući se, idu na nož. Impresioniran poklonstvenim duhom kongres je u svome radu prslijedio, degradirajući kult našeg željezničara ne prisostvuje. Dao se zastupati po Mjesto pobuda na časnu borbu za častan život kongres je postao ono, što su i vodje te žute organizacije, pokorna služkinja vladajućeg režima.

Razumije se, da g. Ministar Saobraćaja nije imao razloga a da ovakom kongresu željezničara ne prisostvuje. Dao se zastupati po g. direktoru zagrebačke direkcije, g. Jovanoviću. G. Ministar je kongresu izručio svoje najtoplije želje. Prisutan je bio i g. Ministar policije, koji se dao zastupati po vel. županu zagrebačke oblasti, g. Cukonu. Bilo je još raznih visokih, zvanih i nezvanih predstavnika, kojima su žute »vodje« ispred gladnih željezničara pjevali slavopojke. Da komedija bude potpuna na kongres je dovučeno nekoliko bubnjajućih glazba, sastavljene iz ljudi raznih ambicija, koje su se marljivo trudile, da gospodi »vodjama« čim lepše zagude.

Da bi javnost bila za tu komediju potpuno zainteresovana i stekla čim jače uvjerenje u »veliku« snagu nacionalnog željezničarskog

pokreta, priredjene su još razne igranke, utakmice i slično. Utisak, koji je ovako komedijansko pripremljeni i obavljani kongres učinio na javnost i u redovima siromašnog željezničarskog sveta, je upravo porazen. Njih se ovdje prikazalo kao site i objesne a oni su sve prije nego to.

Ovo protamanje ugleda naših željezničara, koje stalno vrše i potranjuju žute organizacije, treba da kot sviju čestitih boraca naidje na najodlučniju osudu. Ovo što danas čine žute organizacije od željezničara nije ništa drugo dali sistematski provadjana izdaja najbitnijih njihovih interesa. Tu strašnu izdaju treba početi sprečavati. To neka bude glavna dužnost sviju nas. Širenjem klasne svijesti, organizovanjem neorganizovanih i ujedinjavanjem razjedjenih ovoj dužnosti bit će najbolje udovoljeno. U izvršavanju ove dužnosti moramo marljivo istrajati. Našom istrajnosti ojačat ćemo naš klasni pokret, a to znači onemogućiti sve izdajnike naših interesa. Zato drugovi — na rad!

Intervencija v Beogradu.

Dne 9. in 10. julya 1925 se je mudila v Beogradu deputacija željezničarjev ljubljanske direkcije z namenom, izposlovati od generalne direkcije izvršitev obljub, danih 17. maja t. l. Sprejeta je bila od ministra saobraćaja inž. Kadojevića v parlamentu, kjer so mu zastopniki posameznih kategorij raztolmačili svoje težnje.

G. minister je v splošnem govoril isto kot povodom zadnje intervencije, izjavil, da boče skrbeti za red in točnost na železnicah ter nuditi osobju to, kar mu garantirajo zakoni. Preko zakona pa on ne more. Glede ankete za delavski pravilnik, mu naša zahteva, da naj se pozove na anketo delavske zastopnike, ni ugajala, ker bi to po njegovem mnenju izgledalo preveč boljševisko. Ko mu je zastopnik razložil, da to ni boljševisko, ampak da bo v korist upravi, ako pokliče ta delavske zastopnike, ki bodo imeli že vse izdelano ter se tako sporazumno sestavi pravilnike, bo med delavstvom veliko manj nezadovoljstva, ne bo treba naknadnih popravkov, ki se vlečejo v celo večnost, je pristal na to, da bo, ko bo komisija, izdelala pravilnike, poklical zastopnike organizacij, da predložijo in utemelje svoje protipredloge.

Glede izplačila diferenc ni vedel dati točnih podatkov, ter je rekel, da je finančni minister kredite črtal, medtem ko je jugoslovanski klub delegatom zatrdil, da je v proračunu predvidenih 80.000.000 dinarjev.

Potem je bila deputacija pri generalnem direktorju Iliću, ki je bil izredno prijazen.

1. **Poprava pravilnika sporednih prinaložnosti:** Generalna direkcija zbira zadaveven materijal, ki ga je zahtevala od posameznih direkcij, nakar bo izdala spremembo pravilnika o kilometraži, nočnih dokladah itd.

Naši protipredlogi, ki smo jih predložili že 17. maja 1915 in sedaj ponovno, se študirajo.

2. **Prevedba sprevodnikov vlakovodij v III. kategorijo činovnikov.** Tu je svoje izjave, dane 17. maja 1925, umaknil nazaj ter trdil, da bi bilo to zelo težko izvesti, ker nasprotuje zakonu in da bi bilo brez pomena, ker bi itak III. kategorija odpravljena ter se bo takrat razmerje v eksekutivni službi izjednačilo.

Napredovanje nadkretnikov, blokovnikov, progovnih paznikov in svetilničarjev v višjo kategorijo:

Generalni direktor Ilić je zatnjeval, da je ta zadeva že rešena ter da jim uvrstitev v višjo kategorijo pripada. Radi tega bomo stvali na direkcijo ponovni predlog.

Izplačilo pavšala Din 300.— progovnim obhodnikom pripada ter bo izdal takoj tozadeven nalog.

Izplačilo diferenc: Tu ima za govoriti finančni minister, ki črta kredite.

Uveljavljenje delavskih pravilnikov: Bomo pozvani na tozadevno anketo.

Izplačevanje pokojnin dotičnim, ki so upokojeni po 1. oktobru 1923: Po njegovem mnenju je v redu, da se železničarjem, ki so upokojeni v teku 3 let od uvedbe novega zakona, a nimajo polnih let, odmeri pokojnina od starih piat.

O delavskih zaupnikih v Beogradu še vedno nočejo nič slišati, dasi obstoja zakon, enako ne o volitvah v upravni odbor bolniške blagajne, ki jih vedno odlagajo, češ da še niso položeni obračuni.

Deputacija je bila še pri načelniku Kelecu, dr. Kavčiču, drugi dan pri strojnemu oddelku in bolniški blagajni.

Željezničarji! Naša prva naloga je, krepiti in strniti naše vrste, organizirati v razredno bojvno organizacijo vse, ker le tedaj se bodo vračale naše deputacije iz Beograda z uspehi nazaj, ko se bo uprava zavedala, da stoji za organizacijo močna armada zavednih željezničarjev.

Zahtevamo, da na pravi direkcija red.

V predzadnji številki službenega lista je izdala direkcija odlok, po katerem se sprejmejo v prov. zavod za delavce vsi delavci, ki so že stari 21 let, vojaščine prosti, eno leto na železnici in stalni.

Obvestili smo o tem odluku takoj prizadeto osobje, a dobivamo sedaj od vseh koncev in krajev, zlasti pa skoro od vseh progovnih sekcij pritožbe, da se ta odlok sploh ne upošteva. Progovni mojstri odgovarjajo, da jih to nič ne briga in da morajo dobili nalog od svoje sekcije.

Vprašamo direkcijo, ali veljajo njeni odloki tudi za sekcije, ali sekcijam ni treba parirati? Pri sekcijah so delavci začasni in celo pogodbeni, ki imajo po tri in štiri leta službe ter je zadnji čas, da se jih takoj imenuje stalnim in sprejme v provizijski zavod, ker ako se to ne zgodi, se s takimi okrožnicami le norčuje iz osobja.

Iz raznih krajev, zlasti od postaj, pa prihajajo tožbe, da načelniki nočejo sprejemati pravilno kolkovanih prošenj ter jih odposlati na direkcijo. Nadalje, ako prošnja že sprejmejo, dobi dotičnik čez par dni od njih odgovor, da zaenkrat ni mogoče ugoditi, ne pokažejo pa mu nobenega pismenega odloka direkcije.

Hvaležno polje je tu za eno okrožnico, ki naj bi podučila načelnike, da morajo vsako pravilno kolkovano prošajo prevzeti ter jo službeno odposlati na direkcijo ter uslužbencu proti podpisu dostaviti v upogled pismen odgovor direkcije.

Najgorostasneje pa, kar se sedaj dogaja, je, da posamezni načelniki, zlasti v kurilnicah, brez vsakega zaslišanja (protokola) kaznujejo podrejene z globami do 50 Din. Opozorjamo vse osobje, da brez predhodnega zaslišanja in sestavljenega protokola ne more biti nihče kaznovan ter naj nam vsak tak slučaj takoj sporoči.

Upamo, da bo direkcija v teh točkah na pravila red in izdala v poduk načelnikom potrebno okrožnico.

Pogibija žutih!

Na drugom mjestu donosimo izvještaj sa kongresa žutih željezničarskih organizacija, koji je ovih dana održat u Zagrebu, a ovdje iznosimo nekoliko pikantnih sličica o taj družbi, koja si je nadjela ime »Udruženje jugoslovenskih nacionalnih željezničara« i koja tvrdi

da se »bori« za železničare. Opče je poznato, da se u tom udruženju i ne radi ništa drugo do ulaganje nižih prema višima. Kako je režim na sva istaknutija mjesta u železničkoj upravi postavio samo svoje i partijski eksponirane ljude to ni tom udruženju ne preostaje drugo, već da vrši poslove čas za jednu čas za drugu vladajuću partiju. Ovakva uloga te organizacije ima za posledicu sad jača sad slabija trvenja unutar nje same, jer se stalno vodi borba oko toga, koja će od tih partija biti na njezinom kormilu.

Ovogodišnji njihov kongres bio je sav zakupljen ovom unutrašnjom borbom. Za vlast u organizaciji borile su se radikalna i s. demokratska stranka. Pobjedila je, čini nam se, s. demokratska. Ova pobjeda te partije izazvala je toliko negodovanje kod radikala, da su se riješili na »najradikalnija« sredstva, razumije se čisto policijska, da svoju poziciju opet zađobiju. Evo njihovog plana:

VII. redovan kongres obdržan 4., 5. i 6. jula 1925. u Zagrebu održan je protivu. — 16., 24., 25., 28., 29., 30., 32., 34., te §a 10., 35., 36. društvenih pravila iz sledećih razloga:

1. Protivno je članu 16. što su izabrana dva podpredsednika u mesto jednog...

2. Protivno je § 24. — jer je predsednik vršio teror i zlopotrebio svoj položaj izjavljujući, da je većina primila listu predloženu po nekoliko delegata, dočim listu predloženu po tri četvrtine delegata, koja je već predhodno od 87 glasova protiv 23 primljena na predhodnoj konferenciji, nije htio staviti na glasovanje, nego je istu samo pročitao...

3. Protivno je članu 25. Pravila, pošto propisi istoga nisu uopšte održani...

4. Protivno je članu 28., jer Kongres nije održan do konca meseca jula, kako to pravila predviđaju.

5. Protivno je članu 29., jer je na kongresu dokazano, da je glasao dizanjem ruku kogod je htelo, pa čak i neke ženske za koje se zna, da su bile gosće...

6. Protivno je članu 30., jer se glasalo zajedničkim dizanjem ruku, a pošto isti član dozvoljava da jedan delegat može zastupati i više jedinica, broj podignutih ruku nije mogao biti sorazmeran broju zastupljenih jedinica. Na pr. jedan delegat zastupao je 7 jedinica, a to se računalo za jednu jedinicu.

7. Protivno je članu 32., jer dnevni red kongresa nije objavljen mesec dana pred sastanak kongresa, nego tek 30. juna...

8. Protivno je članu 35., jer se odluke donose sa nadpolovičnom većinom zastupljenih članova, a u ovom se slučaju broj istih nije uvrđio... nego se glasove manjine oglasilo za glasove većine.

9. Protivno je članu 36., jer isti kategorički određuje, da se na kongresu ima glasati pojedinačnom dizanjem ruku, što nije održato.

Na osnovu gore navedenih fakata upravni odbor pokrajinskog udruženja... riješio je slijedeće:

1. Da se nelegalno izabrani centralni odbor ne prizna, a rješenja na ovaj način obavljenog kongresa ne držimo za nas obaveznim.

2. Da se traži putem Ministarstva Unutranjih djela poništenje izbora i da se odredi novi izbor...

3. Pošto mu nije izglasan budjet stoga se ovom nelegalnom centralnem odboru ne smiju slati članski prinosi...

4. Da se zasebno prestavkom izvesti Ministar Saobraćaja, da ovaj centralni odbor nije legalan... i ne može da istopa ispred celokupnog železničarstva itd.

Ovako žuti o sebi samima. I još se usude tvrditi, da se bore za interese železničara. To je obmana. Oni se bore za interese vladajućih partija, sa kojima klasni interesi železničara

ništa zjedničkog nemaju. Zato u borbu, protivu jednih i drugih!

Poročila sekcij.

Sekcija vlakospremnoga osobja.

Intervencije.

V zadnji številki smo priobčili spomenico, v katerih točkah so intervenirali zaupniki vlakospremnoga osobja pri načelniku prometnega oddelka.

Glede poprave pravilnikov o kilometraži, je dal odgovor, da se dela in da bo premik pripoznan. Kdaj pa se bo to zgodilo, ne ve povedati.

Glede pavšaliranja za nihalno službo so zadevo že obravnavali na direkcijski seji, pa zaenkrat še niso prišli do zaključka.

Glede obleke ne more oni nič narediti. Obleka je že izgotovljena ter bo najkasneje v 10 dneh razposlana, a dobe jo le služitelji in zvaničniki, medtem ko osobje, ki je v statusu III., obleke ne dobi. Distinkcije se bodo naročile v mat. skladišču v Mariboru ter jih bo osobje dobilo.

Glede izrabe dopustov, si je zadevo zabeležil ter bo izdal tozadevno navodilo post. Ljubljana glavni kolodvor.

Napredovanje dotičnih, ki so položili izpite za vlakovodje, iz II. v I. kategorijo zvaničnikov, se bo izvršilo povodom rednega napredovanja. Z uvrstitvijo v III. kat. uradnikov pa nima in ne more direkcija nič ukreniti.

Glede kasarn si bo dal poročati, v Zagreb pa bo poslal sanitetno komisijo, da pregleda ter ugotovi, v kakem stanju se kasarne nahajajo, da se bodo potem enkrat uredile in očistile.

Glede dodelitve tovornega vlaka v Maribor bo težnje ljubljanskega vlakospremnoga osobja podpiral.

Kaj je z rangom?

Ko so sedaj naredili nekateri sprevodniki izpite za vlakovodje ter so bili dodeljeni v skupine, so se pripetili slučaj, da je bil najmlajši dodeljen, ki je najkasneje izpit naredil, oziroma bil od vseh, ki so istocasno izpit naredili, najmlajši po službenih letih, medtem ko se starejših ni upoštevalo. Postaja Ljubljana se izgovarja, da jih je uvrstila v istem vrstnem redu, kot jih je dobila napisane od direkcije (po abecedi). Ker upamo, da se danes še ni upeljal sistem ranga po abecedi, ampak da še velja sistem ranga po izpiti in službeni starosti, pričakujemo, da bo direkcija glede uvrstitve v službo izdala postajam zopet enkrat takozvano »ranglisto«.

Progovni obhodniki in čuvaji!

Dne 9. t. m. je imela Strokovno pravovarstvena organizacija pri saobračajnemu ministru in pri generalnemu direktorju Iliču intervencijo zaradi naših potnih pavšalov, telefonskih in nočnih dokladah, ki nam pripadajo, a jih naša direkcija neče priznati in izplačati. Progovni čuvaje in obhodnike je zastopal s. Tauffer Ignac.

Na našo intervencijo je gospod minister, kakor tudi g. direktor rekel, da nam Direkcija Ljubljana mora izplačati kar nam po zakonu pripada in sta se oba gospoda jako čudila, kako more ta direkcija kaj takega za državati, kar je po zakonu priznano. Zaradi nočnih doklad je rekel, da to ni res, da bi samo nekateri kategorije dobivale nočne doklade, ampak vsak, ki vrši nočno službo. Tako, glejte sodrugi, kakšne gospode imamo pri naši direkciji, kako dobro gledajo za nas, da ja ne bomo imeli predolgih las. Oni, so zmirom pripravljeni s skarjami, da nas strizejo in strizejo, ker drugega ne znajo. Železničarji, tovariši, spreglejte kam spadate, vzdrmité se že enkrat iz tistega dolgega spanja in stopite na plan v borbeno fronto za blagor naš in naših otrok in naših naslednikov, da nam ne bo tre-

ba enkrat pred njimi naše oči povešati, ko nam bodo očitali, vi ste tisti zaspanci, ki ste spali, namesto da bi delali in mi vaši potomci moramo zdaj trpeti zavoljo vaše lenobe. To rej železničarji na plan v vašo razredno borbena organizacijo, da bomo vsi za enega in eden za vse!

Strojno opremni delavci.

Strojno opremni delavci v Trbovljah delajo službo v turnusu 12/24 ter ne dobe nikakih prostih dni v mesecu. Na južni napravi delata dva delavca; ako pa hoče eden izrabiti svoj reden dopust, mora drugi ta čas sam opravljati službo. Pa ne zadostuje to, ampak poleg svoje službe morajo čistiti kretnice, pri našati in odnašati svetiljke, za kar je bil preje določen poseben delavec, a so ga vsled »štedenja odpravili«. Najlepše pa je to, da kadar pridejo vroči vozovi, morajo strojno opremni delavci po nočni službi ostati še cel dopoldan v službi ter razkladati te vozove.

Nič boljše se ne godi strojno opremnim delavcem v Logatcu.

Dolžnost okrajnega oddelka je, da to zadevo takoj preišče ter upelje za strojnoopremne delavce dva prosta dneva mesečno in ne upeljuje na lastno roko 10 do 12 urnega delavnika.

Vsem zaupnikom delavskega osobja v Ljubljanski direkciji.

V nedeljo, dne 19. julija 1925 se vrši v Ljubljani v društvenem lokalu na Martinovi cesti št. 26, pri Pavšku konferenca delavskih zaupnikov, ki bo obravnavala novi pravilnik o delavskih premijah ter delavski pravilnik. Na tej konferenci, ki se začne točno ob 10. uri dopoldne, se bodo sprejeli končni protipredlogi, s katerimi se bomo drugo nedeljo dne 26. julija udeležili konference v Zagrebu, na katero bodo prišli zastopniki delavskega osobja iz cele države. Tam se bomo zjediniili za enoten predlog, ki ga bomo zastopali na anketi v Generalni direkciji.

Zaupniki, člani združenih organizacij, zlasti iz kurilnic in delavnic, udeležite se sigurno in sodelujte, ker gre za Vaše pravice.

Centralni odbor.

Vsemu nastavljenemu osobju.

Ker položajne plače ne poznajo avtomatičnega napredovanja ter lahko ostanesh vse življenje v isti položajni plači, naj se vsak posameznik (dokler je ta zakon v veljavi) pobriga za napredovanje tudi v polož. plačah. Da bo napredoval v polož. plači, je potreben predlog njegovega načelnika, v katerem mora ta navesti, kakšno službo da vrši, da odgovarja ta služba višjemu položaju in da ga za napredovanje v višji položaj priporoča. Ker je sedaj napredovanje pred durmi, pritrsnite na načelnike, da naredé svojo dolžnost.

Dopisi.

Logatec. Dne 2. avgusta 1925 priredi Podružnica strokovne in pravovarstvene organizacije v Logatcu vrno veselico v gostilni pri »Kramerju«. Začetek ob 16. uri popoldan. Ples, šaljiva pošta in prosta zabava. Vstopnina za osebo 5 Din. — Čisti dobiček je določen v dobrodelne namene za podporni fond bolnih in onemoglih železničarjev. — Veselečni odsek podružnice Logatec.

Zamenjava službenega mesta. Dikovnik v Ljubljani gl. kolodvor bi zamenjal z enakim ali nadkretniškim službenim mestom na kaki drugi postaji v Jugoslaviji, najraje v območju Slavenije ali v Beogradu in sicer v sporazumu z Direkcijo drž. železnice v Ljubljani.

Stanovanje v Ljubljani, udobno s pritlikatami in lepim vrtom. Reflektanti na to mesto naj se tozadevno blagovolijo obrniti pismeno na »Železničarsko strokovno in pravovarstveno organizacijo«, Ljubljana, Kette Murnova cesta 26.

Železniškim delavcem na Koroški progi se slabo godi, zato so jih zadnji čas začeli zalezovati razni zvezarski antikristi, ki imajo za izkoriščane delavce samo vabljuje besede. Razni progovni mojstri, ki so jim silno nizke urnine odmerili in ne redko tudi krivične — saj niso službenih let v mnogih slučajih sploh vpoštevali, — se silno trudijo, da bi s svojo službeno avtoriteto spravili te reveže popolnoma v zvezarsko suženstvo, saj se tedaj delavci v obče ne bi imeli kje pritožiti. Naglašamo, da je to predrznost, če se predpostavljene poslužuje svoje avtoritete, pa vabi in celo sili, bodisi na malo lepši ali pa malo grši način svoje podrejene v neko organizacijo, ki je istim prej v škodo kot v korist. Progovni mojstri so vsi uradniki, naj se oni organizirajo magari pri »Zvezi« ali kjer hočejo, delavce pa naj pustijo pri miru, oni bodo že sami našli pot v organizacijo, ki odgovarja njihovi razredni zavesti. Ako pa ne bo pomagalo, tedaj pa bomo začeli z imeni prihajati na dan in tedaj bomo pometali temeljito.

Zapomnite si to gospodje zvezarski agenti!

Iz proge Pragersko—Kotoriba. V zadnji številki »Jugoslovanskega železničarja« od 30. junija 1925 se je zaletel neki dopisnik jugoslovanskih narodnih železničarjev, katerih organizacija se imenuje udruženje, ta oseba po svoji moderni glavi napada železničarsko strokovno in pravovarstveno organizacijo in imenuje one osebe od prejšnjih let, ko je še nosila želez. organizacija čisto drugo obličje in ime; v sedanji organizaciji pa one osebe nimajo nobenega vodstva in kot neželničarji sploh niso nobeni člani; pa ako so pri Zvezi tako dobre glave, zakaj ne vpijejo takrat ko je čas, pa ne čez toliko časa, dotični ne zna, da po smrti ni pokore. Dotičnemu odgovarjamo in celi organizaciji Zveze to-le: Ako se imenujete udruženje, zakaj se niste združili z vsemi železničarji, ko je bil odločilen dan, ako ste res narodni, zakaj mnoge osebe, zlasti predpostavljene, ravnaajo z uslužbenci oziroma z delavci tako, kot da so delavci druge vrste ljudje in sicer dosti manj vredni. In mnogi izmed teh predpostavljenih so člani Zveze jugoslovanskih narodnih železničarjev. Ako vi poznate samo grehe drugih strank, toraj morate biti sami čisti, kako pa morete potem take osebe imenovati kot svoje člane! Kake dobrote delijo dotične osebe, Vam hočemo iz par slučajev dokazati. Na zgoraj omenjeni progi se nahajajo višji organi, kateri morajo v službi občevati z vsakovrstnimi železničarji, tudi z delavci, pa kako? Vsak dan jim predbacivajo sedanje tako ostre predpise, delavci redko kateri dan morejo opraviti zadostno nakazano delo. Ko bi se te osebe same držale predpisov, kakor to zahtevajo od delavcev, tedaj bi pač ne moglo zmanjkati kredita; marsikateri teh organov je plačan nad 200% boljše kot revni delavec, pa vpije nad delavci: Le brzo, plača ide, naredi se malo, sam pa stoji cel božji dan pred delavci in drži roke križem ali pa v žepu; ali je tako ravnanje človeško? Ako dotične osebe in uradništvo ne more izhajati s svojo plačo, kako naj izhaja potem delavec in ima veselje do dela pod takimi pogoji? Še en slučaj, kateri pa presega vse meje, je ocenjevanje uslužbencev, oziroma delavcev. Kako se pa ta posel izvršuje? Ti organi bodo rekli, jaz sem cenil moje ljudi pravilno, prizadeti pa pravijo, da ni res; kaj torej se naj veruje. V resnici bodo tisti ocenjevalci, kateri gledajo le z enim očesom na roke delavca, z drugim pa na kake druge okolščine, bodisi politične itd. taka ocena ni pravilna. Imamo osebe, katere so šele privohale k železnici, še par let nimajo službe, nimajo še skoraj nobenihkušenj, pa se jim kaka delavsko-nadzorovalna služba ponuja, med tem pa so delavci pod in nad dvajset let službe, pa ne

pridejo z napredovanjem nikamor. V preteklem letu 1924. se je prigodilo pri urejevanju urnih plač, da se je nad 50 let starim delavcem od dotične komisije pri sekciji urejena urna plača znatno zmanjšala od ene do tri krone na uro. Pretekla leta se je poganjalo te ljudi po širnem svetu v vsakovrstne službe in k skušnjam in danes se teh ljudi ne pozna, marsikateri izmed teh je slabo ocenjen, ker je izmozgan, kri in moč je izpita. In danes se od izmozganih ljudi zahteva isto delo kot od mladih ali pa se jih slabo oceni. Za oceno, če se že ta mora vršiti, pa zahtevamo, da se odloči ena komisija, katera pa ne sme biti sestavljena brez za to sposobnih delavcev, pod nobenim pogojem ne od g. progovnih mojstrov ali paznikov samih. — Za danes naj zadostuje to; ako se bo kaka sekatura nadaljevala, si bodo prizadeti morali preskrbeti zapisnik, da si bodo zaznamovali grehe onih, kateri že sedaj znajo tako neumiljeno soditi delavca. Pričakovali pa bomo odgovora od Zveze jugoslovanskih narodnih železničarjev. In ti ljubljanska direkcija, kaj praviš na to?

Razno.

GONJA PRIČENJA.

»Jugoslovanski železničar« priobčuje pod gornjim naslovom naslednje vrstice:

»Za bolniško blagajno se je dosedaj zanimala samo naša organizacija (Zveza!) in so člani našega društva, kateri so bili uradno imenovani v upravni odbor, storili polno svojo dolžnost. Če misli gospoda, da temu ni tako, potem jo pozivamo, naj pove samo en konkreten primer in sicer z dokazi: kričanje in bevskanje pa nas pušča hladne.«

Skoro v vsaki številki našega časopisa prinašamo dopise o razmerah, ki vladajo pri bolniški blagajni. V boljše razumevanje pribijemo sledeče:

Upravni odbor bolniške blagajne ni izvoljen od železničarjev, ampak imenovan od ministrstva ter je podpredsednik upravnega odbora bivši centralni tajnik Zveze Jugoslovanskih železničarjev g. Sovre. Imenovani člani, ki naj reprezentirajo železničarje pa so skoro sami zvezarji.

1. Pod poslovanjem tega upravnega odbora, je bolniška blagajna uvedla dvanajstine, za katere soodgovarja upravni odbor, ki je po pravilniku dolžan pregledati računске zaključke! Zakaj tega ni storil? Polna odgovornost pade nanj.

Ta upravni odbor tudi nosi odgovornost za razne okrožnice, ki jih izdaja bolniška blagajna, ker bi drugače pač moral izvajati konsekvence, ako noče biti »poslušna marioneta na špagici uprave«.

Bolezmina se izplačuje šele po treh mesecih. Kaj pravi k temu upravni odbor, gospodje zvezarji?!

3. Ako hoče iti kdo se zdraviti v kopališče, mora plačati zraven dnevni prispevek 30 Din iz svojega, medtem ko večina delavcev dobi komaj 30 Din dnevne plače ter lahko medtem, ko se bo mož zdravil, cela družina pogine.

Za take odloke so odgovorni upravni odbori. Ni pa čudno, da sedaj gredo se zdraviti v kopališča razne gospodične od direkcije, ki si pač lahko špogajo ta špas, ker jim je vseeno, ali plačajo hrano tu ali tam.

4. Oblasni upravni odbor, v katerem sede imenovani gg. zvezarji, je sklenil glede zobozdravljenja posebne določbe, ki jih prinašamo na drugem mestu ter s tem zelo poslabšal položaj železničarjev.

Ali ni to konkreten primer Vašega postopanja, ki ga čutijo železničarji na svojih hrbtih?

V članku »neverjetno« pa se zvezarji čudijo, da bolniška blagajna nekemu železničarju ni povrnila stroškov za operacijo. Saj

vendar o tem odločate vi sami, ko sedite v upravnem odboru?! V članku »bolniški fond« pa udarijo isti zvezarji po upravi in bolniški blagajni, dasi vendar nosi njih »imenovani upravni odbor« za vse delo bolniške blagajne polno soodgovornost. Dotični članek je namreč namenjen za železničarje, ki so včlanjeni pri Zvezi in katere je treba še nadalje držati v zaslepljenosti.

Naša zahteva je bila in je:

Razpis volitev v upravni odbor bolniške blagajne in prva naloga tega izvoljenega odbora bo: pregledati poslovanje za nazaj, pozvati krivce na odgovor ter uveljaviti železničarjem njihove pravice.

Izveček iz važnejših okrožnic.

Povišanje urnin delavstvu.

Direkcija je izdala okrožnico glede povišanja urnin delavcem, iz katere je jasno razvidno, da delavec ne more in ne sme pričakovati kakega zboljšanja svoje urne plače, ker se urnine povečajo le po potrebi (čigavi?), ako prenesejo to krediti, ali ako se je delavčeva ocena zboljšala!? Toraj dober delavec, s prav dobro oceno mora obdržati vedno isto plačo, ker se prav dobra ocena ne da več zboljšati.

Okrožnico prinašamo v naslednjem:

Vsem postajam!

Množijo se slučaji, da postaje posameznim delavcem same avtomatično povisujejo njihove urnine, in sicer na podlagi tabele, priložene tukajšnji okrožnici št. 150/III/24.

Tako postopanje je nepravilno.

Z vpeljavo urnin se je uknila veljavnost člena 7. »Začasnega pravilnika« in s tem tudi vsako avtomatično napredovanje delavcev. Naredba Ministra Saobračaja št. 6705/M. S. z dne 18. avgusta 1923 (gl. okrožnico 165/III/24), s katero so bile vpeljane urnine za delavce, avtomatičnega povišanja urnin ne pozna.

Urnine se povisavajo samo po potrebi, in sicer samo dvakrat na leto (1. februarja in 1. avgusta), če to prenesejo s proračunom odobreni krediti.

Za vsako povišanje urnin je potrebno prehodno dovoljenje direkcije (oddelek III.). Predloge za povišanje sme staviti samo pristojni šef postaje na podlagi sklepa ocenjevalne komisije, sestavljene v smislu okrožnice št. 165/III/24.

Povišanje urnine se sme predlagati samo iz sledečih razlogov:

a) če se je delavčeva komisijonelna polletna ocena napram zadnji njegovi komisijonelni oceni izboljšala;

b) če so se zvišale tržne cene delavskih moči dotičnega kraja;

c) če se delavec dodeli za stalno napornejši službi, kar se mora v predlogu izrpnno utemeljiti;

č) če je delavec postal vsled pridnosti, večjega zanimanja za službo ali večletne prakse za službo vporabljivejši, kar bi prišlo v prid posebno starejšim delavcem.

Urnin delavcev, stalno zaposlenih na mestih, sistemiziranih za postavljeno osobje, se ne predlaga v povišanje (glej naredbo Generalne Direkcije št. 11.738/1923, razglašeno v okrožnici št. 165/III/24.)

Pri predlogu za povišanje urnine mora biti pri vsakem predlaganem delavcu naveden razlog, s katerim se utemeljuje predlog povišanja. Vsak predlog morajo vsi člani komisije podpisati. Predlogi naj se izstavijo potom kopiranja v dveh izvodih in naj se oba izvoda predložita semkaj.

Tabela, priložena k okrožnici št. 150/III/24, je brez vsake vrednosti; ta je služila samo kot nekaka podlaga za prvotno prevedbo delavcev na urnine.

Pripomnite predstojče pri okrožnici številka 165/III/24!

Pri polletni oceni delavcev, katero imajo postaje v smislu okrožnice št. 165/III/24 predložiti do 1. avgusta t. l., naj se že vpoštevaljo zgorajšnja navodila.

Predlogi za povišanje urnin, predloženi direkciji 1. februarja t. l., naj se pri oceni za avgust t. l. ponovijo.

Direktor: Dr. Borko, s. r.

Delavci, kdaj bodete spregledali? Ali ni zadosti zapostavljanja in izrabljanja?! Vsi v organizacijo.

Lastnik: Konzorcij »Organizirani Železničar«.
Odgovorni urednik: Franc Jernejčič.
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.